

РЕШЕНИЕ

№ 4822

гр. София, 13.05.2024 г.

В ИМЕТО НА НАРОДА

АДМИНИСТРАТИВЕН СЪД - СОФИЯ-ГРАД, Първо отделение 47 състав, в открито заседание на 23.04.2024 г. в следния състав:

СЪДИЯ: Катя Аспарухова

при участието на секретаря Евелина Пеева и при участието на прокурора Стоян Димитров, като разгледа дело номер **6948** по описа за **2023** година докладвано от съдията, и за да се произнесе взе предвид следното:

Производството е по чл.284 от ЗИНЗС вр.с чл.203 и сл. от АПК.

Образувано е по искова молба на И. Г. П. ЕГН [ЕГН] от [населено място], общ. И., чрез адвокат Ю. срещу Главна Дирекция „Изпълнение на наказанията“ при МП, с която молба се иска осъждането ѝ за сумата от 30 000лв., представляващи неимуществени вреди от поставянето му в нечовешки условия в СЦЗ изразяващо се в лошите условия в затворническата килия и по-специално наличието на дървеници за периода от 20.07.2018г. до 30.09.2021г., която претенция е уточнена с допълнителна молба от 09.10.2023г. (л.108), както следва:

-за 2018г. –претенцията е за периода от 20.07.2018г. до 31.12.2018г. (165 дни), сумата в размер на 4 234,39лв..

-за 2019г. –претенцията е за периода 01.01.2019г. до 31.12.2019г. (365 дни), за сумата в размер на 9 366,98лв..

-за 2019г. –претенцията е за периода от 01.01.2020г. до 31.12.2020г. (366 дни), за сумата в размер на 9 392,64лв..

-за 2021г. –претенцията е за периода от 01.01.2021г. до 30.09.2021г. (273 дни), за сумата в размер на 7 005,99лв..

Претендира се и лихва от 01.10.2021г. до окончателното изплащане на сумата.

В обстоятелствената част на исковата молба се сочи, че за периода ищецът денонощно е бил налазван и хапан от дървеници, поради което са се образували обриви и пъпки, от които не е можел да спи спокойно. Съответно е изпитвал силни

страдания, отвращение, унижение и нечовешки болки в следствие на което станал изнервен, раздразнителен, притеснявал се и се срамувал от начина по който живее и е изпаднал в безнадежност и отчаяние, изпитвал е страх от сериозно увреждане на здравето му, както и чувство на незащитеност и малоценност. С оглед изложеното се моли да се уважи исковата претенция в цялост. Претендира присъждане на разносните по делото.

В съдебно заседание искът се поддържа лично от ищеца, както и от адв.Ю.. Претендират се разноси.

Ответникът е депозирал писмен отговор на л.31, видно от който се оспорва иска. Твърди се, че претенцията не е доказана. Визира се, че не се установяват вреди, липсва и причинна връзка. Оспорва се незаконосъобразно бездействие. Подчертава се, че лицето е постъпило в затвора [населено място] на 24.07.2017г. откъдето е освободен предсрочно на 01.10.2021г.. Представят се доказателства за предприети мерки срещу дървениците. Посочено е, че от медицинска справка на д-р Т. – директор на МЦ, не се установяват ухапвания от инсекти, а единствено, че е получил един път противоалергична терапия. С оглед изложеното се моли да се отхвърли претенцията. В съдебно заседание ответникът поддържа отговора си чрез юрк.В.. Претендира юрк.възнаграждение.

Представителят на СГП изразява становище за основателност на претенцията, но по отношение на размера намира същия за прекомерен.

АДМИНИСТРАТИВЕН СЪД С. ГРАД КАТО СЪОБРАЗИ СТАНОВИЩАТА ПО ДЕЛОТО И ОБСТОЯТЕЛСТВАТА, НАМИРА ЗА УСТАНОВЕНО СЛЕДНОТО:

По отношение на фактите:

На л.34 е представена медицинска справка, издадена от директор МЦ-затвора [населено място] от 31.08.2023г., от която се установява, че за периода 20.07.2018 г. до 30.09.2021г. за лицето И. Г. П. е регистриран само един случай в който е получил противоалергична терапия, като не е уточнен повода по който е била назначена, като в данните от прегледа не са упоменати ухапвания от инсекти.

Представената информация от Столична регионална здравна каса (л.35, л.128 и сл. от делото) съдържа данни за извършени проверки за периода 2019г.-2020г., както по сигнали на лишени от свобода, така и по искане на началника на затвора. Отразени са данните от проверките и дадените препоръки. На л.130 е предписание за провеждане на задължителни хигиенни и противоепидемични мерки от 15.08.2019г. На л. 141,142 и 143 е микробиологично изследване на контрола на дезинфекциите и стерилизациите от 21.11.2019г., видно от което е, че не са изолирани микроорганизми и резултатите от повърхностите са отрицателни.

Видно от докладна записка (л.37) от инспектор СДВР на 3-та и 4-та група ищецът е бил настанен в 3-та група на Затвора [населено място] на 21.05.2021г., като преди това е бил назначен като огняр в П. станция със Заповед № 182/31.03.2020г. на Началника на Затвора. Пребивавал и преспивал е в П. станция, а не на територията на 3-та група.

На л.38 е докладна записка от ИСДВР на 9-та група, от която се установява, че ищецът пребивава на територията на 9-та група в затвора С. от 27.03.2018г. до 21.05.21г., когато е преместен в 3-та група. От м. август 22г. девета група е преместена в корпуса на затвора С..Налице са списъци, относно спални помещения само за периода от м.септември 22г. до м.март 23г.

Представен е договор за възлагане на обществена поръчка за услуги с Д. „Фаворит мениджмънт л.39, като са приложени и множество протоколи-инспекционни листа за

извършена ДДД обработка и приемо-предавателни протоколи от л.52 до л.63 по делото.

Видно от протокол на л.65 –на 29.01.20г. фурма „Килърите са извършили обработка на площите, също и на 27.03.2020г., на 19.05.2020г., на 28.07.2020г.

На л.71 от докладна записка на И.-НС ФЛКР при затвора [населено място] се установява, че Договор с рег. № 111179/13.011.2018г. за дезинсекция и дератизация на сградите на ГД „ИН“ на териториалните й служби е приключил по – рано от договорения двугодишен срок, а именно на 21.08.2020г. поради изчерпване на финансовия ресурс.С отпуснатите средства са закупени препарати за обработка.До сключване на новия договор за възлагане на обществена поръчка за услуги с рег. № 650/20.01.2021г., затворническите килии, както и останалата площ на затвора С. и поделенията му, са третирани ежемесечно.

Представени са и множество протоколи за извършени услуги от фирма „Килърите“ на 30.01.2019г.,28.03.2019г.,29.05.2019г., 30.07.2019г.,19.08.2019г. (л.74 до л.78), както и протоколи за ДДД обработка от 09.09.2019г., 02.09.2019г. (л.79 до л.82).

От докладни записки л.83 и л.84,л.87 се установява, че на 02.09.2019г. са били извършени мероприятия по дезинфекция,дезинсекция и дератизация на помещения на различните групи, вкл. и на 3-та група, като са приложени и протоколи (л.85,л.89,л.91,л.93).

На л. 95 и сл. до л.98 са приложени протоколи за извършени услуги от фирма „Килърите съответно на 28.05.2018г., 26.07.2018г.,01.10.2018г.,28.11.2018г.Приложен е и договор сключен с „ДДД - 1“ООД от 13.11.2018г.

На л.106 е график за извършена дезинсекция в различни затвори на територията на Република България.

На л.112 е заповед № 182/31.03.2020г. от началника на Затвора, съгласно която лишеният от свобода И. Г. П. , 9-та гр. е преназначен да работи,като огняр в парова станция, с работно време от понеделник до петък -8часа, както и че се отменя заповед №440/05.11.2019г.

На л.119 ГД „ИН“ е уведомила, че И. Г. П. е изтърпявал в затвора [населено място] наказание по НОХД № 502/16 на СОС за времето от 24.07.2017г. до 01.10.2021г. Това обстоятелство е посочено и в приложената по делото справка от инспектор Д. – ИСДВР 3-та, 4-та група и М. (л.120. От нея е видно, че ищецът е постъпил в затвора [населено място] на 24.07.2017г. От 27.03.2018г. е бил разпределен на територията на 9-та група, като липсва информация относно спалното помещение в което е бил настанен.От 21.05.2021г. е бил разпределен в 3-та група, където малко преди това е пребивавал и преспивал в П. централа. Там е пребивавал и К. С. К.,назначен като огняр от 12.02.2018г. до 29.12.2022г., когато е освободен.

На л.122 е докладна записка, от И. Д.-ИСДВР на 9-та група, видно от която И. П. пребивава на територията на 9-та група в затвора С., от 27.03.2018г. до 21.05.21г., когато е преместен в 3-та група. От м.август 22г. девета група е преместена в корпуса на затвора С.. Съгласно заповед № Л-53/20.03.23г. на началника на затвора С. лицето Д. изпълнява служебните си задължения като ИСДВР на 9-та група от 23.03.23г.. При приемане на групата е получила списъци, относно настаняване по спални помещения само за периода от м.септември 22г. до м.03.23г.. По данни на л.св. Р. И., който е бил настанен в спално помещение са били настанени следните лишени от свобода -Ю. З., П. П. и Д. Л. Х..

Показания по делото е дал Д. Л. Х.. Видно от същите –познава ищеца. Бил е в СЦЗ, 9

–та гр., 4-та килия от септември – октомври 2019г. до 2021г.. Обяснява, че са били заедно с ищеца в 9 група в едно спално помещение, а преди това са работили с него в кухнята-половин година. Знае и е виждал какви последици има проблема на ищеца от ухапванията от дървеници. Казва, че последният е получавал тежки обриви и е имал големи сърбежи и болки. Не е можел да спи, страдал е физически и психически. Имал спомени, че след ухапванията от дървеници И. П. е ходил при доктор Т. в корпуса, който му е давал алергозан за мазане. Много тежко му се е отразило. Лично споделя, че обработването на площите е формално и не води до резултат, като в помещенията на затвора има дървеници, както и в складовете с дюшеците, където са се съхранявали.

СЪДЪТ намира следното от правна страна:

Исковата претенция е допустима като предявена по чл.284, ал.1 от ЗИНЗС и съгласно разпоредбата фактическият състав на същата обхваща това, държавата да отговаря за вредите, причинени на лишени от свобода и задържани под стража от специализираните органи по изпълнение на наказанията в резултат на нарушения на чл.3. Според чл.3, ал. 1 от ЗИНЗС, осъдените и задържаните под стража не могат да бъдат подлагани на изтезания, на жестоко, нечовешко или унизително отношение. Според ал.2 на същата разпоредба, за нарушение на ал.1 се смята и поставянето в неблагоприятни условия за изтърпяване на наказанието лишаване от свобода или задържането под стража, изразяващи се в липса на достатъчно жилищна площ, храна, облекло, отопление, осветление, проветряване, медицинско обслужване, условия за двигателна активност, продължителна изолация без възможност за общуване, необоснована употреба на помощни средства, както и други подобни действия, бездействия или обстоятелства, които уронват човешкото достойнство или поразят чувство на страх, незащитеност или малоценност.

Следователно тълкуването на цитираните разпоредби налага извода, че е установено задължение за затворническата администрация за осигуряване на благоприятни условия за изтърпяване на наказанието „лишаване от свобода“ и мярката „задържане под стража“.

В контекста на изложеното, за да бъде основателен искът по чл.284, ал.1 от ЗИНЗС, следва да са налице кумулативно три предпоставки: действие или бездействие на орган по изпълнение на наказанията в нарушение на чл. 3 от ЗИНЗС, причинени вреди в резултат на извършените действия или бездействия и причинно-следствена връзка между настъпилите имуществени или неимуществени вреди и действията или бездействията на съответната администрация.

Трябва да се съобрази, че разпоредбите на чл.3, от ЗИНЗС и на чл.20, ал. 3 от ППЗИНЗС, са законови гаранции за съществуването на нормална битова среда в местата за лишаване от свобода и задържане под стража. Идентично е и съдържанието на разпоредбата на чл.3 от Европейската конвенция за защита правата на човека и основните свободи /ЕКЗПЧОС/, която Конвенция е ратифицирана от България през 1992 г. и съгласно чл. 5, ал. 4 от Конституцията на Република България е част от вътрешното право на страната и има предимство пред тези норми на вътрешното законодателство, които ѝ противоречат. Според нормата от Конвенцията, никой не може да бъде подложен на изтезания или нечовешко или унизително отнасяне или наказание.

СЪДЪТ от изложените по горе факти, намира, че по отношение на П. е установено нарушение на чл. 3 от ЗИНЗС, поради наличие на дървеници, въпреки извършваните

пръскания за вредители. Представените протоколи за дезинсекция не оборват този извод, а установяват именно наличието на подобни паразити, в противен случай дезинсекцията не би била необходима. Направеният извод е съотносим обаче според състава спрямо периода, когато лицето е било в корпуса на затвора в С. за периода от 20.07.2018г. до 31.12.2018г. (165 дни), за периода от 01.01.2019г до 31.12.2019г. (365 дни), за 2020г. за периода от 01.01.2020г. до 30.03.2020г. (90 дни). През този период има показания на св.Х., който лично е възприемал наличието на проблем от ухапванията и показанията на този свидетел. Същите си кореспондират с останалите доказателства. Както беше посочено, наличието на редовно пръскане срещу вредители - не води до извода, че подобен проблем няма, а обратното за наличието му. Лицето е търсило медицинска помощ, което се удостоверява и от приложената по делото медицинска справка видно от която, че през упоменатия период, е регистриран само един случай в който ищецът е получил противоалергична терапия, но не е уточнен повода по който е била назначена, в данните от прегледа не са упоменати ухапвания от инсекти. Въпреки обстоятелството, че по делото не са представени конкретни медицински документи, които да бъдат подложени на анализ вкл. и да са обект на експертиза, то за наличието на паразити конкретно в килиите и за вредите отново конкретно върху ищеца- основния способ за установяването им е чрез гласни доказателства. Подобни са ангажирани от ищеца. Така най-вече от показанията на св.Х. -се установява, че за пребиваването на ищеца в затвора в С. същият е бил подложен на ухапвания от дървеници като конкретно е претърпял болки и страдания –снят му е бил значително нарушен, станал е изнервен и раздразнителен.

Касателно наличието на дървеници следва да се има предвиди доклада на О. на РБ приложен към исковата молба на л.7 и сл. по делото. Видно от същия на л.19 от него- „проблемът за наличието на хлебарки и дървеници в местата за лишаване от свобода е системен. Независимо от периодичното месечно пръскане, то не е ефективно. Навсякъде лишените от свобода твърдят, че пръскането води само до раздвижване на хлебарките. Изключение има само в воноремонтираните места“. В тази насока се препоръчва на МП да разшири списъка с разрешени вещи, като се включат там и препарати за борба с дървениците и хлебарките.

На съства е и съдебно известно посоченото обстоятелства, свързано с наличието на дървеници и хлебарки от адм.дело №12525/2018г. на АССГ, при което ГДИН /за част от същия период/ е осъдена и за същото /дървеници/ по иск на Е. М..

При определяне размера на обезщетението СЪДЪТ намира, че следва да се съобрази с анализа на новите решения на ЕСПЧ по дела, касаещи оплаквания за лоши условия в местата за лишаване от свобода, според който обезщетение, присъдено от националния съд, което се равнява на 4 евро на ден или на 30% от присъждането на ЕСПЧ при сходни обстоятелства е адекватно и не поставя под съмнение ефективността на производството за обезщетяване на вредите от поставяне в лоши условия на задържане. Едновременно с това в повечето случаи такова обезщетение би било достатъчно, за да обезщети вредите, произтичащи от нарушение на забраната за поставяне в лоши условия на задържане по смисъла на чл. 3 от Конвенцията.

Стандартите на ЕСПЧ по приложението на чл. 3 от Конвенцията налагат да бъде взето предвид кумулативното въздействие на тези условията, при които се изтърпява задържането или наказанието. В случая, претенцията е предявена единствено поради наличие на дървеници, което следва да бъде съобразено при определяне размера на обезщетението в смисъл, че пълният посочен размер на обезщетения в най-новите

решения на ЕСПЧ е неприложим към настоящия случай, доколкото той касае кумулативен ефект от различни оплаквания при изтърпяване на наказанието, какъвто настоящият случай не е. Присъденото обезщетение за претърпени неимуществени вреди от едни аспекти на изтърпяване на задържането или наказанието (единствено поради наличие на дървеници) не следва да се превръща в прекомерна санкция за затворническата администрация, която стриктно и при спазване на законите си задължения и правомощия е осигурила на ищеца изтърпяване на наложеното му наказание при други благоприятни аспекти на тези условия, което също следва да се съобрази при преценката на кумулативното въздействие на тези условия.

Във връзка с посоченото СЪДЪТ следва да определи размер на обезщетението под посочените 4 евро на ден и на база на следното:

Съгласно чл.52 от ЗЗД съдът определя размера на обезщетение по справедливост. Съобразно задължителните указания, дадени в т.ІІ от ППВС № 4/1968 г. понятието "справедливост" по смисъла на чл. 52 ЗЗД не е абстрактно понятие. То е свързано с преценката на редица конкретни обективно съществуващи обстоятелства, които трябва да се имат предвид от съда при определяне размера на обезщетението. Справедливият размер на обезвредата следва да почива на обективни критерии и да бъде адекватен от претърпените вреди. Обезщетението трябва да е съразмерно с вредите и да отговаря, както на конкретните данни по делото, така и на обществените представи за справедливост. В съдебното производство по присъждане на обезщетение посочените неимуществени вреди следва да намерят материален израз, който законът в нормата на чл.52 ЗЗД определя „по справедливост“, макар неимуществените вреди да нямат стойностно изражение и да не подлежат на аритметично изчисляване.

В конкретния случай, СЪДЪТ приема, че размер на обезщетение, наполовина от посочения от ЕСПЧ размер от 4 евро на ден, т.е. от 4 лева на ден, би бил справедливо обезщетение за претърпените от ищеца неимуществени вреди от нарушение на чл.3, ал.2 от ЗИНЗС. Искът следва да бъде уважен за периода от 20.07.2018г. до 31.12.2018г. (165 дни), за периода от 01.01.2019г до 31.12.2019г. (365 дни), за 2020г. за периода от 01.01.2020г. до 30.03.2020г. (90 дни) или за общо 620 дни или в размер на 2480 лева, (620 дни x 4 лева = 2480 лева) като намира претенцията за доказана.

Касателно обезщетението -съдът съобрази извода си и с установената съдебна практика по сходни дела на АССГ (Решение №2451/19г.; Решение №2475/19г.; Решение №204/20г.; Решение №1063/19г.; Решение №357/21г.; Решение №1776/24г. по адм.д.

8648/23г.; Решение №776/24г. по адм.д 3809/23г.; Решение 1447/06.03.2024г. по адм. дело № 8755/2023г.), както и Решение №689/20 г. по адм. д. 2442/2018г. на ВАС.

За останалия период, когато лицето е пребивавало в П. централа /от 31.03.2020г. до края на исковата претенция 30.09.2021г./- съдът не намира иска за доказан. За да изгради извода си се позовава на Заповед №182/31.03.2020г., видно от която ищецът И. П. е преназначен да работи, като огняр в парова станция, с работно време от понеделник до събота-8 часа. Освен това се установи и обстоятелството, че като е назначен на работа в П. централа, той е бил настанен извън корпуса на затвора, където освен че е работил е и преспивал там. От представените справки от проверки на СРЗИ се установява наличие на инсекти единствено в корпуса на затвора, а по отношение на паровата станция липсват данни да са налични в нея. С оглед изложеното над посочената уважена част и период - искът следва като неоснователен да се отхвърли. Следва да се присъди и исканата лихва от 01.10.2021г. до окончателното изплащане на задължението.

Следователно исковата молба е частично основателна и съобразно мотивите следва да се присъди на ищеца обезщетение от 2480 лева., като за разликата до пълния предявен размер /т.е. до 30 000лв./ или от 27520 лв. искът е неоснователен и следва да се отхвърли.

С оглед изхода на спора ответникът следва да бъде осъден да възстанови на ищеца сумата от 10 лева – внесена държавна такса, а на основание чл. 38, ал. 2, във вр. ал. 1, т. 2 от Закона за адвокатурата във вр. чл. 8, ал. 1, т. 1 във вр. чл. 7, ал. 2, т. 2 от Наредба № 1/2004 г. за минималните размери на адвокатските възнаграждения, ответникът следва да заплати и адвокатското възнаграждение на процесуалния представител на ищеца в размер на 548 лева, съобразно уважената част на исковата претенция при материален интерес- 2480 лева.

В хипотезата на частично уважаване на исковата претенция разпоредбата на чл. 286, ал. 2 от ЗИНЗС не предвижда възможност за заплащане на юрисконсултско възнаграждение на процесуалния представител на ответника, поради което такова не следва да се присъжда. В този смисъл решение № 475 от 13.01.2020 г. на ВАС по адм. дело №3502/2019г.

ВОДИМ СЪДЪТ

РЕШИ:

ПО искова молба на И. Г. П. ЕГН [ЕГН] от [населено място], общ. И.

ОСЪЖДА Главна Дирекция „Изпълнение на наказанията“ при МП ДА МУ ЗАПЛАТИ 2480 лева, представляваща обезщетение за причинени неимуществени вреди в нарушение на чл.3 от ЗИНЗС, за периода от 20.07.2018г. до 31.12.2018г. (165 дни), за периода от 01.01.2019г до 31.12.2019г. (365 дни), за 2020г. за периода от 01.01.2020г. до 30.03.2020г. (90 дни), или за общо 620 дни, за престоя му в затвора в [населено място] и които вреди са следствие от противоправното бездействие на ответника, изразяващо се в лошите условия в затворническата килия и по-специално наличието на дървеници, ведно с лихвата от 01.10.2021г. до окончателното изплащане на задължението, както и направените разноски в размер на 10 лв. за държавна такса.

ОТХВЪРЛЯ ИСКА като неоснователен за 27520 лева /разликата между уважения размер и предявения размер на иска от 30 000лв./, за периода от 31.03.2020г. до 30.09.2021г., когато е пребивавал в П. станция.

ОСЪЖДА Главна Дирекция „Изпълнение на наказанията“ при МП да заплати на адвокат И. Ю., на основание чл.286 ,ал.2, предл. Второ от ЗИНЗС във вр. с чл. 38,ал.2 във вр. с ал.1,т.2 от Закона за адвокатурата сумата от 548 лева-адвокатско възнаграждение за процесуално представителство.

Решението може да се обжалва в 14-дневен срок с касационна жалба пред тричленен състав на АССГ чрез настоящия състав, от съобщаването му. Преписи на страните.